

ΕΙΔΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ-ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Ανεξάρτητες (κύριες) ονομάζονται οι προτάσεις που μπορούν να σταθούν μόνες τους στον λόγο, γιατί έχουν ολοκληρωμένο νόημα.

Αντίθετα, οι **εξαρτημένες (δευτερεύουσες)** προτάσεις είναι εκείνες, οι οποίες δεν μπορούν να σταθούν μόνες τους στον λόγο, εισάγονται με κάποιο είδος συνδέσμου ή με αντωνυμίας και χρειάζονται μία κύρια για να συμπληρώσει το νόημά τους.

Μία εξαρτημένη πρόταση χαρακτηρίζεται από το είδος του συνδέσμου, με τον οποίο εισάγεται. Για παράδειγμα, μία πρόταση που εισάγεται με έναν αιτιολογικό σύνδεσμο, ονομάζεται δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση.

Ας θυμηθούμε τα είδη των συνδέσμων και κατά συνέπεια και των εξαρτημένων προτάσεων:

Ειδικοί: πως, που, , ότι

Πχ. Ξέρω **ότι είσαι καλά διαβασμένος**. → Δευτερεύουσα ειδική πρόταση

Τελικοί: να, για να (Προσοχή: όταν το «να» μπορεί να γίνει «για να» είναι τελική πρόταση. Όταν, όμως, το «να» δεν μπορεί να γίνει «για να», πρόκειται για βουλητική πρόταση)

Πχ. Δε θέλω **να πάω στον γιατρό**. → Δευτερεύουσα βουλητική πρόταση

Βγήκα μία βόλτα **να αγοράσω ψωμί**. → Δευτερεύουσα τελική πρόταση

Αιτιολογικοί: γιατί, επειδή, αφού, διότι, καθώς, μια και κ.ά.

Πχ. Είμαι λυπημένη **γιατί δεν έγραψα καλά στο διαγώνισμα**. → Δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση

Χρονικοί: όταν, αφού, καθώς, μόλις, ενώ, προτού, ώσπου, πριν κ.ά.

Πχ. **Ενώ επέστρεφα από το σχολείο**, συνάντησα την Αλίκη. → Δευτερεύουσα χρονική πρόταση

Υποθετικοί: αν, εάν, άμα

Πχ. Σίγουρα θα πάω να τον δω, **αν γίνει καλά**. → Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση

Αντιθετικοί: αν και, μολονότι, παρόλο κ.ά

Πχ. **Αν και είναι άρρωστη**, εργάζεται ακόμη. → Δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση

Αποτελεσματικοί: ώστε, ώστε να, που, που να κ.ά

Πχ. Έβρεξε τόσο πολύ, **που πλημμύρισαν οι δρόμοι**. → Δευτερεύουσα αποτελεσματική ή συμπερασματική πρόταση

Διστακτικοί: μη(ν), μήπως

Πχ. Φοβάμαι **μήπως κάνω λάθος αυτή τη φορά**. → Δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση

Ερωτηματικές αντωνυμίες ή ερωτηματικά επιρρήματα: ποιος, πόσος, τι, γιατί, πότε, πού, πώς κ.ά

Πχ. Δεν ξέρω **πότε θα πάμε διακοπές**. → Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση

Αναφορικές αντωνυμίες ή αναφορικά επιρρήματα: όπως, όπου, όσο, ό,τι κ.ά.

Πχ. Μείνε **όσο θέλεις**. → Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση

